

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL, ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baros
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
szendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

NEPESZOVETSÉGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI

Romániában

Egész évre — 320

Félévre — 170

három hónapra — 60

ár a pályaud-
vra — 3 lej

szlovákiaiában

három hónapra — 25 ct

— 150 ct

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 26. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Sebath 27 * 1924 február 2 Szombat

Olcso reggeli

A gunyolódók és szkeptikusok jobboldalon és baloldalon egyaránt most bizonyára azt mondják, vajudtak a hegyek és ismét kicsi egér született. A világmegváltó nagy tervekből gyomorkérdések lesznek és a szocializálás gondolata „olcso reggelivé” zsugorodik. A jelentések csakugyan úgy szólnak, hogy Snowden, az angol munkáskormány kincstári kancellárja törvényjavaslatot készített a kávé- és teaadó eltörléséről, amivel a kormány egyik választási ígérteit akarja beváltani. A munkáspárt leghatásosabb választási jelszava ugyanis az olcso reggeli volt. Mit jelent az: olcso reggeli? Nálunk ehelyett azt lehetne mondani, olcso ebéd, vagy olcso vacsora. Angliában ugyanis a legfontosabb étkezés a reggeli. A munkáskormány választási ígérte nem jelent más, mint általában az élet megolcsobbítását. Nem ígért aranyhegyeket a választóknak, nem ígért egy elkövetkező eldorádót, amelyben mindenki megelégedett és boldog lesz, csak olcso reggelit ígért. De ha az olcso reggelit megadja a választóknak, akkor többet adott, mintha aranyhegyeket ígért volna. Két momentum ragadja meg a figyelmet az olcso reggelivel kapcsolatban.

Az egyik: az angol munkáskormány komolyan veszi választási ígérteit és amit kortesei utján népgyűléseken és plakátokon elmondott, azt csakugyan meg is akarja valósítani. Ezzel az elhatározásával a Labour Party arpirító példát mutatott az európai politikai pártoknak, amelynél szinte törvényszerűvé vált, hogy a választások alkalmával mindent lehet ígérni és győzelem esetén semmit sem kell megadni.

A másik: Az angol munkáspárt rátapintott a mai emberiség legfájdalmasabb pontjára, a legfontosabb és legégetőbb szükségletére. Olcso reggeli kell az emberiségnek. Az olcso reggeli a nyugodtabb életet, a jobb táplálkozást, a kényelmesebb lakást, a szabad mozgást jelenti. A mai nemzedéket felőrlik a megélhetés gondolai, a napról-napra fokozódó drágaság és az egyre súlyosabb életnivó. Az angol munkáspárt ezt a hanyatlást akarta megátolni, amikor az olcso reggeli jelszavával ment a nép közé. Az emberiség gondtanabb, derisebb élet után áhítozik és aki azt megadja nekik, csakugyan megérdemli, hogy ő kormányozza az emberiséget. Az angol munkáskormány legnagyobb erőpróbája az olcso reggeli lesz. Ha ezt a próbát megállja, óvé a jövő.

Bendezik a magyar-osztrák devizaforgalmat

Budapest, február 1. Arkauer Gusztáv, az Osztrák Nemzeti Bank igazgatója kijelentette „Az Est” bécsi tudósítójának, hogy hétfőn Budapestre érkezik a magyar-osztrák devizaforgalmi egyezmény végleges szabályozására. Bejelentette, hogy a megállapodás mindkét országra kedvező és létrejötte után a devizaforgalom rendes mederbe fog terelődni.

Venizelosz ismét emigrál

Athén, február 1. Venizelosz betegsége súlyosbodott. A kormány táviratilag Athénba hívta Abrami párisi orvosprofesszort. Venizelosz le akar mondani a miniszterelnökségről és csak politikai tanácsadóként kíván szerepelni, de a minisztertanács nem fogadta el lemondását, azzal az indoklással, hogy a betegség muló természetű. A görög orvosok szerint Venizelosz szíve egészséges és betegsége csupán a megerőltetések okozta idegességből származik. Politikai körök azonban rendkívül nyugtalanoknak Venizelosz ismételt rosszulletei miatt. Valószínű, hogy miniszterelnökké helyettesít fognak választani, előbb azonban bevárják Abrami professzor megérkezését.

Athén, február 1. Venizelosz ragaszkodik elhatározásához, hogy lemond és végleg elhagyja Görögországot. Elutazása előtt a görög néphez proklamációt fog intézni politikai végrendelet formájában. Ugy tudják, hogy Venizelosz még ma átadja lemondását.

Ellenforradalmi hírek Oroszországból

Omszkban állítólag vörösfürdőt rendezett a katonaság a lázadó parasztok között. Anglia okvetlenül elismeri a szovjetet. Oroszország belép népszövetségbe

(Budapest, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Omszkból érkező, meg nem erősített hírek szerint, Lenin halálának hírére a vidéki parasztság felfegyverkezett és benyomult a városba. Körülfogták a szovjetházat, melyben a népbiztosok éppen tanácskoztak és felgyújtották. A népbiztosok menekülni akartak, de a tömeg utánuk lőtt és huszonkétöt megölt közülök. Erre a vörös katonaság kivonult és vörösfürdőt rendezett a lázadó parasztok között. Hír szerint hasonló események játszódtak le Dél-oroszország több községében is.

London, február 1. A kormány nemsokára el fogja ismerni az orosz szovjetkormányt. Ezt nemcsak a kormány és a munkáspárt kívánja, hanem Anglia pénzügyi és politikai személyiségeinek legnagyobb része is, mert ezt

Európa pacifikálásának egyik feltételéül tekintik,

amely az európai kereskedelem számára is szükséges. A kormány ezt az elhatározását rövidesen közölni fogja a szovjetkormánnyal.

Megjavultak az európai béke lehetőségei

Poincaré is engedékenységet mutat Macdonalddal szemben. A munkáskormány megkezdte reformjait. Baldwin újjászervezi a liberális pártot. Működnek a népszövetség német szakértői

(Berlin, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a népszövetség első szakértői bizottsága plenáris ülést tartott. Mac Kenna elnöke alatt a második bizottság szintén ülésezett, amelyen Wassermann, a Német Birodalmi Bank tisztviselője és Bergmann pénzügyi államtitkár szintén jelen voltak. Azt hiszik, hogy a bizottságok munkája egy hónapig fog eltartani.

Páris, február 1. Macdonald és Poincaré levélváltásával kapcsolatban a „Petit Parisien” azt írja, hogy most már

optimizmussal lehet nézni a jövő elé.

A kölcsönös engedékenységek egyik jele az, hogy Poincarének a pfälzi kérdésben tanúsított eddigi magatartása lényegesen megváltozott. Megjósolható, hogy a német jóvátétel ügyében kiküldött szakértői bizottságok javaslatát valamennyi érdekelt állam kormánya elfogadja, mert az elutasítás következményeire Franciaország sem vállalhatja magát a felelősséget.

London, február 1. Macdonald visszaérkezett skóciai utjáról és ma délelőtt fogadta a külügyminiszteriumban Franciaország londoni

Elkészült a román-osztrák kereskedelmi szerződés

Seipel kancellár bukaresti utjának jelentősége és célja. Mitilineu bécsi román követ nyilatkozata Románia és Ausztria viszonyáról

(Bukarest, febr. 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Argus” interjú közöl Knobloch bukaresti osztrák követtől. Szerinte Seipel bukaresti látogatásának eszméje a népszövetségtől indult ki, amely azt kívánta, hogy az osztrák kormányelnök látogassa meg valamennyi szomszédállamot és biztossítsa őket békés intencióiról s tárgyaljon velük a barátságos viszonyok újrafelvételéről. A látogatásnak gazdasági célja is van: a két állam közötti minden függő gazdasági kérdés megbeszélésre kerül. Egyébként a román-osztrák kereskedelmi egyezmény, a legnagyobb kedvezmény klauzúljával már diplomáciai jegyzékváltás útján, majdnem készen van és csak aláírásra vár. Ha ez most megtörténik, úgy azonnal életbe is léphet. A szerződés

a kölcsönös kedvezmények szellemében készült.

Valószínű, hogy más, speciális szerződések megkötése is szükbakerül, így az igazságügyi egyezmény, a bűnös-kiszolgáltatási szerződés és a békeszerződésből folyó kérdések likvidálása.

Seipel kancellár és dr. Grünberger romániai utjával kapcsolatban Carol M. Mitilineu bécsi román követ kijelentette, ő is Bukarestbe utazik, hogy az osztrák vendégek fogadtatását előkészítse. A követ csütörtökön reggel el is hagyta már Bécest. Elutazása előtt informálta

Beavatott helyen úgy tudják, hogy a szovjetkormány elismeréséről a ma esti minisztertanács fog dönten. A népszövetség körében

biztosra veszik, Anglia elismeri a szovjetet, miután két fontos kérdésben megnyugtató ígéretekkel kapott. A moszkvai kormány még a legközelebbi kongresszus összehívása előtt kéri fogja a népszövetségbe való felvételét. Oroszország garanciákat adott Angliának, hogy mérsékelni fogja ázsiai propagandáját.

nagykövét, aki Poincarének a hozzáintézett barátságos üzenetre vonatkozó válaszevelét Macdonalddal átnyújtotta. A levélváltást valószínűleg még ma közlésezzik.

Snowden kincstári kancellár hozzáfogott a munkáskormány belpolitikai programjának megvalósításához. A kancellár nagyobb tervzetten dolgozik, mely

az adók leszállítását tervezi.

Elsősorban a cukoradót és a teaadót fogják korlátozni, vagy eltörlöni, mert az olcso reggeli szintén egyik jelszava volt a választásokon a munkáspárti jelölteknek. Reformterveken dolgozik a többi miniszter is. Mindenek előtt a mezőgazdaság helyzetén óhajtanak könnyíteni, míg a közegészségügyi minisztert a lakáskérdés sürgős megoldása foglalkoztatja.

London, február 1. A konzervatív pártban élénk mozgalom indult meg a párt reorganizálására. A legközelebbi nagy pártgyűlésen Baldwin fogja az újjászervezés részleteit ismertetni. Baldwin kijelentette, hogy fenntartás nélkül áll a párt rendelkezésére, ha kívánják, visszavonul és utódját feltétlenül támogatja.

a bécsi sajtót. Mitilineu többek között ezeket mondotta:

— Ez a látogatás manifesztálása lesz annak az örvedetesen kitünő viszonynak, mely a két ország között van és valószínűleg arra fog vezetni, hogy a személyes megbeszélésekkel még jobban

megszilárdítsa a kontaktust Ausztria és Románia államférfiai között.

Biztosíthatom önöket, Románia királyi udvarának minden tagja örül, hogy alkalma lesz Seipel kancellárt megismerni, akinek kiváló munkásságát Ausztria fellendítésére olyan siker koronázta. Ez az eredmény reméli engedi, hogy az osztrák köztársaság a rend és nyugalom egyik elemévé lesz Európa közepében és hozzá járul az általános béke megteremtéséhez.

Szardán Mitilineu román követ dézsónén adott Seipel dr. tiszteletére. A dézsónén jelen voltak még: Grünberger külügyminiszter és felesége, dr. Peter osztályfőnök, Schüller osztályfőnök és felesége, Junkar követ, Bodó igazgató, Papiniu román követségi főtiszt és felesége, Sturdza és Mihail Mitilineu, a varsói román követség titkára.

Bukarestben már erősen készülődnek az osztrák vendégek fogadtatására. Seipelék valószínűleg két és félnapig maradnak a fővárosban.

Utban — a palesztinai erdélyi kolóniáért

A nagyenyedi hitközségben teljes a béke. Szorgalmasan dolgoznak a dévai Aviva-csoportok

(Cluj-Kolozsvár, febr. 1. Az Uj Kelet munkatársától.) Beszámoltunk az Uj Keletben annak a szervező körutnak sikeréről, melynek célja az erdélyi és bánági zsidóság Palesztináért való munkásságának összefogása volt. A Zsidó Nemzeti Alap jeruzsálemi főirodája európai vezetőjét, Pollák Adolfot küldötte ki, hogy vezetése mellett a kolozsvári főiroda az erdélyi kolóniáért való akciót előkészítse és megszervezze. Pollák Adolf és a szövetség kitöltöttei most körutat tesznek Erdélyben és Bánágban. Az első körut során a kiküldöttek tíz erdélyi és bánági várost látogattak meg s utjuk eredményéről a következőkben számolnak be olvasóinknak:

Nagyenyed
A kis hitközségnek mintegy négyszáz lélek zsidó lakosa van, nagyjából kereskedő, iparos és sok piaci vándorkereskedő. A hitközség zsidó iskolát tart fenn, melyben értékes nevelőmunka folyik. Békés, szelíd életet élnek a nagyenyedi zsidók, egyetlen egyszer ragasztottak ki igazító plakátokat, a rendőrség azonnal leszedette. A hitközségben is — okos váltógazdasággal — megvan a béke. Fesztinger Dávid az elnök, aki Marton Béla bankigazgatót váltotta fel, ki most a cionista mozgalomnak szenteli tevékenységét. A központ kiküldöttei a hitközség vendégei voltak s annak közgyűlése keretében tartotta meg Pollák Adolf Palesztina ismertetését.

Megható volt, hogy milyen érdeklődéssel és szeretettel hallgatták a nagyenyedi „balbatim“-ok a Palesztina-előadást. Felcsillogtak a szemek, amikor Pollák a százszázalékosan zsidó Tel-Avivről beszélt, mely Európa bármely városa mellett megállja a helyét. Nem volt olyan hallgatója, akit ne ragadt volna magával, ki ne önként csatlakozott volna a Palesztina-munkához.

Az ifjuság is lelkes részt kért a munkából. A zsidó érzéstől áthatott nagyenyedi lányok „Herzlija“ néven tömörültek Aviva-csoportba. Vezetőjük az agilis Genárd Nóra, a Keren Kajemet ügyeit Klein Irén végzi. Az ifjak „Hebroina“ néven hit-habrut-csoportot alakítottak. Rosrison: Schwimmer Nándor tanító, nemzeti alap-biztos Izrael Lipót. Az ifjak és a lányok egyforma készséggel veszik ki a részüket a kulturális és Palesztina-munkából és értékes avant gardeja lesz a két csoport a zsidó közéletnek.

Déván

a hitközségi élet forrongása hosszú időn át megnehezítette az aktív munkát. Érdekes változás ment

itt végbe a zsidóság összetételében, amely szinte korszerűen jellemző. A régi multu status quo hitközségben erőteljesebben kerültek tulsúlyba az ortodox elemek, úgy hogy a hitközség hivatalosan is ortodox jellegűvé kíván átalakulni. Ezt az átalakulást hosszas tárgyalások előzték meg, amely ezután békés kifejlődéshez vezetett azon az évi nagy közgyűlésen, melynek a kiküldöttek vendégei lehettek. Sorsdöntő közgyűlés volt ez a dévaiakra, melyre hosszú hónapok óta nagy izgalommal készültek. És ime: Blum Zsigmond elnök bölcs tapintata és udvariassága az izgalmasnak ígérkező közgyűlés keretében Pollák Adolfot látta vendégül. És ez különös, de érthető hatással volt: Palesztina szeretete minden izgalmat, harci kedvet lecsitított, a közgyűlés lelkes és ünnepes hangulata felett a chalucok és chalucák heroikus munkája lett urrá és minden ellentétet áthidalta, átfogott, egységbe kovácsolt annak felismerése, hogy együtt, közös erővel, békés megértéssel kell dolgozni a zsidóságért és annak legnagyobb, világtörténelmi célkitűzéséért: a palesztinai zsidó otthonért. Werner bácsi, a hitközség egyik megalapítója és hosszú időn át

2:1 arányban rendezik a román-magyar adósságokat

Egymilliórd békekoronát kap vissza Románia. A magyar biztosítótársaságok erdélyi kötvényei. Rendezik az optálás ügyét is. Varsóban lesznek a román-orosz tárgyalások

(Bukarest, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román-magyar tárgyalásokról a „Dimineata“ úgy értesül, hogy a jelenlegi megbeszélések során eddig a román állampolgárok Magyarországon levő vagyonáról és kötvényeiről volt szó, amelyeket a trianoni békeszerződés szerint tulajdonosaiknak vissza kell kapniuk. A magyar bizottság elismerte ennek az álláspontnak törvényességét és a vonatkozó megállapodást alá is írták. Ezek a Romániának visszaadandó értékek mintegy egymilliórd békebeli magyar koronát tesznek ki.

Egy másik igen fontos kérdés, amely azonban még nincs elintézve,

a magyar és volt magyar állampolgárok közötti adósságok

ügye. Remélhető, hogy ezeket az adósságokat 2:1 arányban fogják a most már román állampolgárok megkapni, illetve kifizetni. Megoldáshoz közel áll a magyar biztosítótársaságok

való elnöke a legpéldásabb csendben és nyugalomban vezette le a választást, melynek során újra Blum Zsigmondot választották meg elnöknek. Al-elnök Fenichel Simon lett, kinek békéltető munkásságát mindenütt ismerik és méltányolják. A választás nem hozott senki számára győzelmet és nem legyőzést, mert a Palesztina-munka magasabb célkitűzése egységbe fogja össze a Déva zsidóságának vezetőit. Blum Zsigmond elnök és Szegő Ernő dr. — kinek nevét fáradszón munkássága révén Erdélyben jól ismerik — együttes munkássága értékek biztosítóka aannak, hogy a dévai zsidók megtalálták az utat, amelyen haladniuk kell.

A lányok itt is ünnepélyes keretek között alakították meg az Aviva-csoportot „Zimra“ név alatt. Mi sem bizonyítja jobban a lányok meleg, szerető összetartását, mint az, hogy az alakuláson a szászvárosi Rahel és Ruth Aviva csoportok mintegy tíz tagja vett részt Roth Margit aviva-vezetővel az élükön. Az Aviva Zimra élére Blum Frida személyében olyan értékes és agilis vezető került, akinek munkásságára az országos Aviva-Hitachdut is joggal számíthat.

A dévai ut egyben az ottani Kulturregyesület ujjáéledését jelenti, mely Lautfer Andor dr. vezetésével kezdi meg működését.

Beszámolóinkat folytatni fogjuk.

ügye is. Szó van arról, hogy a társaságok a román kormányra cedálják román területen levő ügyleteiket, vagy pedig külön erre kijelölt intézetet bíznának meg a likvidálással.

Az erdélyi igazságügyi intézmények, kulturális szervek, községek és kórházak tulajdonát képező alapok visszaadásáról is tárgyalnak és megbeszélés tárgyát képezi az állampolgárságra optálás ügye is.

Minden remény megvan ahhoz, hogy a román-magyar tárgyalások eredményre vezetnek és a megállapításokat még februárban alá is írják. Bizonyos, hogy mindkét fél jóakaraton tanúsít a tárgyalások sikerének az érdekében.

Ugyancsak a „Dimineata“ illetékes helyről úgy értesül, hogy a külügyminisztériumban a legközelebbi napokra várják a szovjet-kormány választát

a kormány javaslatára, hogy a román-orosz tárgyalások Varsóban legyenek.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meír Aaron Goldschmidt

— Bendixen.
— Herceg Ben-dik-szenn... Mégis csak borzasztó barbár neveik vannak ezeknek az orosz hercegeknek. De bődületesen gazdag, — sugta Paulinának, aki Albert ural egyútt legmélyebb tisztelettel állottak helyben.
— Hercegem, — kezdte Leonie újra, — szabad megkérdeznem, vajjon inkább öszvéren, vagy talán egy dragonyos csodőrön kíván lovagolni... hiszen ön tudja herceg, hogy mi fiatal hölgyek St.-Germain parkjában mindig lovagolni szeretnénk.
— Teljesen tetszésére bízom, Madmoiselle! Odamentek a ló és öszvérkölcsönzőhöz és mikor Jákob és Leonie nyeregbe ültek, Paulina azt mondta:
— Albert! Ha Benedit herceg, vagy tudomishogyhívják tud öszvéren lovagolni, akkor te is tudsz.
— De hiszen én egyáltalán nem tudok lovagolni, — válaszolt Albert bosszankodva.
— El akarod mulasztani az alkalmat, hogy ilyen előkelő ösmereiséget köss?
— Nem vagyok olyan becsavagyó.
— De én az vagyok! — kiáltott Paulina könnyes szemmel. — Eddig mindenben alkalmazkodtam hozzád, de most lovagolnod kell! Ha nem tilsz róla, örökre vége van közöttünk mindennek.
— De Paulina, én igazán rád se ösmerek! Az én okos csöndes Paulinám...
— Nem, én nem kívánok okos lenni, én nem kívánok csöndes lenni, én egy öszvért kívánok — akarsz, vagy nem akarsz! —
— Adasson nekünk két öszvért, — mondotta Albert sóhajtva a kölcsönzőnek.
Közben Leonie és Jákob keresztül vágattak a parkon, olyan gyors iramban, ahogyan

öszvéreik csak birták.

Leonie nyergese jó futó volt és Jákob azt mondta:

— Csináljunk egy kis piaci versenyt... előre, hopp, hopp!

És Leonie máris kijetette kezéből zseb-kendőjét, ezt a fátyla követte, aztán a kalap és egyszerre csak elkezdett kiabálni:

— Jaj, fogd meg!... nem akarok többet lovagolni... segítség... jaj!

Leonie lebukott a nyeregből és a bokrokba gurult. Jákob legnagyobb ijedtséggel rántotta vissza öszvére zabláját és lepattant a nyeregből. Mire közelébe ért, Leonie már egyenesen tilt a földön és pajkos kacagással fogadta:

— Ugy-e finoman szálltam ki a nyeregből?... Mindig így csinálom, ha belefáradok a lovaglásba!

Paulina és „unokabátyja“ oda trappoltak. Albert ur szintén leugrott és gondoskodón kérdezősködött Leonie hogyléte felől. Leonie belekapaszkodott mindkét gavallér karjába, az állatokat sorsukra hagyták. Paulina lovagolva vezette a visszavonulást.

Mikor újra a kocsihoz értek, azt mondta Leonie:

— De most visszahajtok Párisba és Fülöpnél veszünk szupét. Önála kapható Párisban a legfinomabb osztriga és egy vörös hermitage, üvege 6 frank, — de az aztán olyan, mint a csurgatott olaj. Ha aztán már ettünk, hazaviszük Paulinát és az unokabátyját és te... On pedig hercegem lesz olyan kegyes és engem visz haza.

Harmadik fejezet

— Ugy veszem észre, báró Descamps nem néz valami tulságos jó szemmel, — mondotta Jákob.

Egy kicsiny, előkelően berendezett szobában voltak, ami valami középutat képviselt a szalon és boudoir között. Minden, amit a szem

megpillantott itt, kedves volt, — meglátszott, hogy kizárólagosan gyöngéd női lelkeknek és a legnagyobb gondossággal készült: a kerek asztalka, melyen rézmetszetek és litográfiák heverték szerte-széjjel, az ülőkék és támlásszékek vörös bársonnyal voltak bevonva, aztán volt itt egy buja-széles chaiselongue és végül egy könyvtárny palisander fából, üvegajtókkal, benne szép rendben, előkelő kötésben gyűjteményes művek, Corneille, Racine, Viktor Hugo.

Leonie az ablaknál ült és egy új ruhát nézegetett. Jákob a rézmetszetek között lapozgatott.

Szavaira hirtelen fölvetette fejét és kacagva mondotta:

— Jó pofa vagy te kis öreg! És milyen ártatlan arcot tud vágni! Descamps báró udvarol nekem fiaskám és én téged részesítelek előnyben — hát még csak savanyu arcot se vágjon ehhez?

— Igazán sajnálom ezt a szegény bárót, — hogy nem fiatalabb vagy husz évvel — mondotta Jákob.

Leonie mindinkább jobban kacagott.

— Milyen komolyan tud ülni itten és a bárót orrán vezetni... elsőrangú! Kiváló! Neked színésznek kellett volna lenned!

— De én igazán egészen komolyan gondolom, — mondotta Jákob és ültében kimerevedett a széken.

Most aztán Leonie arca hirtelenül elkomorult, egy pillanattal mereven nézett Jákobra, aztán gyöngéden, csaknem könyörögve mondta:

— De csak nem vagy féltékeny?... Óh, mostan már emlékszem, most már meg tudom érteni... Az utóbbi napokban olyan rosszkedvű voltál, olyan álmódó, — egyetlenegy boldog mosolygást se láttam arconod, ami az első napokban annyira megjutalmazta szerelmemet... De hát mi rosszat tettem? Már nem szeretsz?

(Folyt. köv.)

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

Ez történt...

Wolfsohn és a „koved”. A következő kis anekdotát Szokolov beszélt el Wolfsohnnak, a Cionista Világszervezet egykori elnökének, akinek akkeriban sok támadásban volt része.

Egy zsidó egy kis orosz városkában a resekolt keresi és megszólít az utcán egy járókelőt: — Nem tudja kérem, hol lakik Rosenblüh, a resekol?

— Az a gazember? Menjen itt egyenesen, azután forduljon jobbra, azután balra, ott lakik egy nagy emeletes házban.

A zsidó meg is találja az utcát, de nem biztos a házban és ezért újra megkérdezi valakit: — Ebben a házban lakik-e Rosenblüh, a resekol?

— Az a csirkefogó? Menjen csak be ebbe a házba, itt lakik.

A zsidó bemegy a házba s azután benyit az egyik lakásba:

— Itt lakik kérem Rosenblüh, a resekol.

— Menjen csak be, — mondja a szolgál — az a smucian ott ül a szobájában.

A zsidó bemegy, elintézi üzleti dolgát s azután megkérdi:

— Mondja csak kedves Rosenblüh ur, hoz magának valamit, hogy resekol?

— Dehogyan is, — feleli mosolyogva a resekol — csak a koved miatt vállalom.

Szokolov anekdotája gyakran derítette jókedvre Wolfsohnt, aki a súlyos támadások közben mosolyogva sugta oda Szokolovnak: — Ez is csak a koved miatt van.

Két indián és az angol mustár. Az amerikai köztársaság elnöke minden évben a függetlenségi emléknapon nagy bankettet rendez, amelyre a szenátorokon kívül, minden évben két-két indiánus elkötelezés is hivatalos. Ebben az évben a két vendég még odahaza elhatározta, hogy megfigyeli a fehérbőrű vendégek étkezését és modorát és hűségesen leutánozzák őket, nehogy az étkezésnél szégyent valljanak.

Ugy is tettek. Egy darabig nem is volt semmi baj. A harmadik fogásnál azután a rostbeufhoz valami ismeretlen ételt szolgáltak fel a pincérek. Sorra járták az összes amerikai vendégeket, mindegyik egy csöppnyit vett a kávéskanálára.

— Na — gondolta magában az egyik indiánus — ez biztosan valami nagyon finom étel — és mikor senki sem nézett oda, teljes kávéskanállal causztatott le a torkán. Nyomban ki is csordult a könnye, mert a csészében a legerősebb angol mustár volt. Látja a másik indiánus, hogy a társa sir, megkérdi tőle:

— Hát te miért sírsz?

— Hogyne sírnék, a mikor éppen ma egy éve fulladt be az apám és az anyám a Niagarába.

Időközben a másik indián is lecsusztatott egy tele kanálnyi mustárt. Neki is potyogni kezdett a könnye.

— Hát te miért sírsz? — kérdi most az első

— Hogyne sírnék, mikor éppen ma egy éve fulladt be apád és anyád a Niagarába és te gazember életben maradtál.

Az én-te papucsod. Egy felsővisí kereskedő az elmúlt napokban Kolozsvárra jött üzleti ügyben. Kolozsváron az egyik szállodában szállt meg, de mindjárt első nap kellemetlenül vette észre, hogy a papucsát otthon hagyta. Nagyon bosszantotta az eset, annál is inkább, mert egyetlen egy reggelre sem tudta nélkülözni papucsát, Kolozsváron pedig két hetet kellett töltenie.

Levelt írt tehát a feleségének ifenformán:

Kedves feleségem, küld el Kolozsvárra utánam a papucsodat. Azért írom, hogy papucsodat, mert ha te olvasni fogod, hogy a papucsodat, tudni fogod, hogy az én papucsomról van szó. Ha azt írnám, papucsomat, akkor te úgy olvasnád, hogy a papucsomat és cholile a te papucsodat küldened el nekem. Hogy össze ne zavarjad, még egyszer megírom, küldd el nekem te az én papucsodat.

Oradea-Mare

legforgalmasabb helyén fényesen berendezett üzlettel bírók, bevezetett vevőkörrel rendelkezem (angro és detail), társat keresek 450—500 ezer leu készpénzzel. Teljes címmel ellátott leveleket „Töke biztosítva” jellegre a kiadó továbbít.

Felosztották a tisztviselőknek megszavazott ötszázötvenmilliót

A nyugdíjasok drágasági pótlékot kapnak. A Romániához csatolt községek ügye a kamara előtt

(Bukarest, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Orleanu elnökölt. A kormányt Bratianu Vintila, Marzescu és Mardarescu képviselik.

Alimanasteanu a vagonhiány miatt panaszkodik és megállapítja, hogy a termelés fokozására szolgáló minden intézkedés vagonok nélkül semmit sem ér.

Bocu Sever közli, hogy Jugoszlávia a Romániának átadandó bánáti terület lakosait rendkívül súlyos adókkal sújtotta és kéri a kormányt, hogy interveniáljon, mert különben teljesen elszegényedett lakosságot fogunk kapni. Oroveanu a köztisztviselők ügyében kér sürgős intézkedést, majd folytatják a jogi személyek elismeréséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A javaslatot kisebb módosítások után a kamara részleteiben megszavazta.

A kamara költségvetési bizottsága Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnökletével ma tülést tartott, amelyen a költségvetésben a tisztviselők számára megszavazott ötszázötvenmillió felosztásáról tárgyaltak. A bizottság elhatározta, hogy ezen összegből százmilliót az állami nyugdíjasok számára folyósít drágasági pótlék címen, a csatolt területek

nyugdíjasait is beleértve. Százmillió lej fog a Lalescu-féle index hibáinak eliminálására szolgálni, a tanítók, tisztok és kifizetésű tisztviselők fizetésének pótlására, a fennmaradó háromszázötvenmilliót pedig az összes állami tisztviselők között, tehát azok között is, akik az előbbi kategóriába esnek, felosztják.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter ez alkalommal kérte a pénzügyminisztert a tisztviselők felemelésére legalább a bírói fizetések szintjére.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy a jelenleg rendelkezésére álló erőforrások kizárják a fizetések bármily újabb emelését. Az egyetlen megoldás erre csak az lehet, ha az összes minisztériumok költségvetését újabb revízió alá veszik és megszüntetik az összes fölösleges kiadásokat, az összes jelentéktelen funkciókat és szinkeurákat. Az így felszabaduló összegek azután a többi tisztviselő javára fordíthatók.

A szenátus ülésén Toni Iliescu elnökölt. Mo-soiu tábornok közmunkügyi miniszter beterjesztette a vízierők felhasználásáról szóló törvényjavaslatot.

A szenátus ezután megszavaz néhány honoritási kérést, majd a szakosztályok folytatják a beterjesztett javaslatok megvitatását.

Amerikai utlevéllel és sok jó dollárral felszerelve Páristól Bukarestig és Bukaresttől Bécsig

(Bécs, február 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt Chicago egyik legnagyobb vállalatának megbízottja kereste fel az egyik bécsi lap szerkesztőségét. A kereskedő Bukarestből érkezett Bécsbe, ahol Németországba való továbbutazása előtt néhány órát időzött. Ezt a néhány órát arra használta fel, hogy az említett bécsi lap szerkesztőségét megismertesse egy amerikai állampolgár Páristól Bukarestig és Bukaresttől Bécsig tartó útjának kellemetlenségeivel.

A kereskedő előadása annyira érdekes, hogy az utlevél-vizum elleni küzdelem legjobb agitációs irata lehetne belőle. Az amerikai így mondotta el utját.

(Chicagótól Párisig öt nap — Páristól Párisig három nap

Chicagóból igen fontos kereskedelmi ügy szőlített Bukarestbe. Hajóra szálltam és öt nap alatt minden különösebb baj nélkül érkeztem meg Cherbourgba, ahonnan vonaton Párisba utaztam. Párisban akartam megszerezni a román vizumot. Hotelemhez legközelebb az osztrák konzulátus esett, odamentem legelőször átutazási vizumért. Az osztrák konzul azonban megtagadta a vizum kiadását azzal, hogy előbb meg kell szereznem a román vizumot. Minthogy időközben már elmúltak a hivatalos órák, a román vizumot csak másnap tudtam megszerezni.

Másnap tíz dollár lefizetése után sikerült megszereznem a román vizumot és újra telkerestem az osztrák konzulátust. Az osztrák konzul újra megtagadta a vizum kiadását azzal, hogy még nem szereztem meg a magyar vizumot. Végre is egy óras diskurzus után hivatásos kegyelemből, mert bebizonyítottam, hogy a háború után száz dollárt adakoztam a bécsi szegények céljaira, megkaptam a vizumot. Minthogy azonban magyar átutazási vizumra is szükségem volt, a magyar konzulátust pedig egy órakor már bezárják, újra elvesztettem egy napot. Végre háromnapos szaladgálás után felülhettem a vonatra.

(Biharptspökin...)

Január 19-én a svájci-osztrák határon 19 iki dátumu osztrák pecséttel látták el utlevelemet. Az osztrák-magyar határon az osztrák hivatalnok, aki a rossz pecséten halványan látszó dátumot 18-nak olvasta, ki nem akart tovább engedni azzal, hogy több mint 24 órát töltöttem Ausztriában. Végül is, amikor az összes utasok megesküdtek, hogy velük együtt indultam el Párisból, utamra engedett. Minden különösebb zökkenő nélkül érttem el Bukarestig, ahol január 22-én 220 lejért magyar vizumot váltottam. A vizumra rá volt írva, hogy 30 napig érvényes. Autódefektus miatt Biharptspökiben leköttem a bécsi hálókocsit és így délután négy órától éjjelig kellett várnom a csatlakozásra. Annak ellenére, hogy az egész időt a vámhivatal helyiségében töltöttem el és az irataimat a román vámközlegek a legteljesebb rendben találták, egy félórával a vonatom indulása előtt egy hivatalnok

és egy katona lépett be a tülkébe. A hivatalnok felszólított, hogy adjam át utlevelemet és kövessem őt a vámhivatalba. Kénytelen voltam eleget tenni a felszólításnak. A vámhivatalba már egyetlen hivatalnok sem volt benn. A hivatalnok, aki az utlevelemet elvette, a legkülönbözőbb kérdésekkel ostromolt, végül is, a katona markába nyomta az utlevelemet és felugrott a Szatmár felé rohogó vonatra. Kiáltásomra előkerült az állomás főnöke, aki tudta, hogy irataim rendben vannak és vissza követelte a katonától az utlevelemet. Időközben azonban az én vonatom is elindult és így csak másnap tudtam elutazni.

(Csak tíz dollárért jó az utlevél)

A magyar határállomáson nem pecsételték le az utlevelemet, csak keresztülhúzták a magyar vizumot. Mindjárt sejtettem, hogy ebből baj lesz és szóltam a hivatalnoknak, hogy pecsételje be az utlevelemben a dátumot. Ő azonban a kérésemet azzal tagadta meg, hogy nincs pecsétje. Pesten a rendőrségen szabályszerűen lejelentkeztem, ahol azt mondták, hogy egy napig minden további nélkül maradhatok Pesten.

Másnap a bécsi vonatra való felszállásomkor a magyar utlevélhivatalnok elkobozta az utlevelemet azzal, hogy már január huszadika óta Pesten vagyok anélkül, hogy a belügyminisztériumtól engedélyem lett volna. Hiába magyaráztam, hogy az a dátum, amit ő lát, az első Budapestben való átutazásomnak a dátuma és hogy Biharptspökiben nem akarták dátummal ellátni az utlevelemet. Nem akarta visszaadni az utlevelemet.

Tekintettel arra, hogy felült a vonatra, én is felültem és így együtt utaztunk ketten, ő az utlevelemmel én az utvelelem nélkül. Utközben azzal vigasztalt, hogy mindent el fog követni, hogy tovább utazhassak. Később mutatott is egy magyar nyelvű táviratot, amit állítólag Neu-Bruckdorffban kapott felettes hatóságától és amely szerint csak tíz dollár lefizetése ellenében adhatja ki az utlevelet. A kért összeget nem tudtam lefizetni, mert csak hitellevelem volt és megígértam, hogy a bécsi amerikai követségnél megszerzem az összeget.

(Közös üzlet)

A hivatalnok egész Bécsig együtt jött velem, ahol végre lepecsételte és dátummal is ellátta az utlevelemet. Ezután pedig az utlevelemet és a tíz dollár adósságot egyik bécsi kollégájának adta át, aki pártfogásába vett.

A bécsi hivatalnokkal együtt az amerikai konzulátus fel indultunk, de amint a konzulátus épülete elé értünk, a hivatalnok hirtelen kijelentette, nem léphetek be a konzulátus épületébe. Minthogy az összes bankok be voltak már zárva, tanácstalanul álltam Bécs utcáin, végül is a véletlen jött segítségemre egyik barátom képében, aki szívesen bocsátotta rendelkezésemre a szükséges tíz dollárt. Így kaptam végre kézhez az utlevelemet és így kerültem ide. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy mennyi pénzembe fog kerülni még a további utazás.

A szegénység vására

Könnyelmű emberek, szegény asszonyok, detektívek, felhajtók az „őszeren”. Háromszáz lej egy öltöny. A grófi uraság atillája

A vásár furcsa emberekből regutalódik. Magas, feketeruhás, sápadt-arcu uriasasszonyok, akiknek egész külseje a régi jobb napokra emlékeztet, sűrűtől kivörösödött szemű szegényasszonyok, akik megszokták már, hogy nélkülözhető ruhadarabjaikat felcserélik a mindennapi kenyérré, léha, könnyelmű ifjak, akik egy öltönnyel akarják a következő éjszaka örömeit kiváltani, lecsuzzott gavallérok, akik már csak régi eleganciájuk romjaiból élnek és a hivatásosok, akik hallatlan szakértelemmel és ambícióval adnak, vesznek, cserélnek és akiknek a szomorú egzisztenciáknak ez a piaca sem egyéb üzletnél.

Topognak a havon, fáznak, van olyan, aki három eladásra szánt télikabátot burkolja be a lábát. Rideg közönnnyel nézik végig azt a szegény munkásasszonyt, aki könnyű öltözetben, ócska kalappal járja sorra az árusokat. Két-három lejért hosszan alkudoznak, elmennek és újra visszajönnek. Szomorú fiatalasszony férfi télikabátot hozott a vásárra.

— Nyúttas egy kicsit — forgatja az ócska-ruhakereskedő — nem ér többet háromszáz lejnél. Az asszony elrémül.
— Hiszen üzletben öt-hatezer lejt elkérnek egy ilyen kabátért.
— Én adok magának huszat háromszázötvenével.

Az asszony gondolkodik, félénken kérdezi:
— Hát többet igazán nem adhat?
— Még azon is gondolkoznom kell, háromszázat adhatok-e.

Az asszony fázik, szeretne hazamenni.
— Ötszáz lejre volna szükségem, talán ezért a láncért is adhatna valamit.
Leveszi nyakáról a vékony aranyláncot.
— A kabátal együtt adok érte ötszázat.

(Három ifju és egy öltöny)

Három fiu — huszévesek lehetnek — az egyik öregasszonnyal alkuszik:
— Nézze néni, magának igazán megér ez az öltöny hatszáz lejt. Hiszen maga ezeröttszázért is eladhatja.

Mint a sebes hegyifolyam, omlik a „néni” szájából a szó.

— Hát hogy képzelik ezt urfiak? Azt hiszik, ma olyan könnyű eladni? Azt hiszik, az embereknek olyan sok pénzük van? Ki tud ma egy öltönyért ezer lejt is adni. Azt hiszik, ma mindenki Rothschild? A Rothschildok nem igen szoktak idejönni vásárolni. Ide a szegény emberek jönnek, akik örülnek, ha hatszáz lejt fizethetnek egy viseltes ruháért. De még abból is lealkusznak, ha lehet.

A három fiatalember szeretné már megkötni a vásárt. Sürgős nekik a pénz.

— Hát mennyit ad érte? Nézze, a nadrág is egészen jó még.

A néni ide-oda forgatja, megnézi a zsebeit, az egyiknél diadalmasan feltájt:

— Hiszen annak a zsebe rongyos. Igazán nem ér háromszáznál többet.

Hosszas alku, egy banival sem ígér többet. Rövid tanácskozás után megkötik a vásárt. Az anyóka kifizeti a háromszáz lejt, a három ifju pedig sietve osztokodik a pénzen. Elvégre fejésként száz lej sem megvetendő.

Hirtelen izgalom fut végig az „őszeren”.

(Jönnek a kibererek!)

— Jönnek a kibererek — mondja valaki.

Egy nagyon csunya, alkoholtól pirosarcu nő ráül egy elegáns rövid bundára. Négy botos férfi közeledik. Végigmennek az árusok között, vizsgálódó szemmel néznek a földön felhalmozott kincsek közé.

— Az a magasabb fogta el Kovács Márit, — sugja egy nő a másiknak.

A detektívek távoznak. Előkertülnek az eldugott holmik, a rongyok közé dugott cipők elfoglalják az őket megillető helyet.

Egy öreg ember előtt égszínkék magyar huszáratilla fekszik. A csillagok le vannak vágva róla, az arany is megkopott, a kék kelmét kirágtá a moly, de a sok sötét ruha között kacéran nevet a vásárlók arcába.

— Mennyiért adja ezt az atillát?
— Uraságának háromszázötven lejért.
— Drága egy kicsit, öregem. Hogyan jutott hozzá?

— Egy nagy uraságtól vettem. El kellett utaznia és nem velt pénze Grófi uraság volt, elhozta hozzám ezt, meg egy fekete nadrágot. Megvettem tőle, pedig tudtam, hogy nehezen fogom eladni. A nadrágból a fiamnak csináltattam nadrágot, a kabátot ajánlottam színészeknek, de senkinek sem kell. Nekem meg benne fekszik a pénzem. Talán urasága megvenné? Kétszáz lejért odaadom. Csönd van. De azután ismét megszólal.

— Igazi finom uraságtól való. Ha nekem sok pénzem lenne, megtartanám. Urasága elviheti százötven lejért.

(Megérkeznek a hiénák)

A legvéresebb, banikra menő alkuharcot a hivatásos őszerekek vívják. Ha valamelyik megjelenik a vásáron, jól tömött batyuvallal a vállán, egyszerűbe körülfogják.

— Én ezt a pár cipőt megveszem.
— Mennyiért adja ezeket az tvegeket?
— Kopott ez a nadrág, de azért jó lesz.
És megindulnak az alkudozások, az őszeres igyekszik kihasználni az alkalmat, esküszik, neki is több van, dicséri a portéka minőségét és nem enged egy banit sem. Ha valaki azonban kitarótan alkuszik, a kalkulált ár feléért megvásárolhat mindent.

Munkáskülsejű fiatalember kalapot akar vásárolni. Megáll az egyik árus előtt, aki háromnégy kalapot tart raktáron és próbálgatja sorra.

— Hogy ez a kalap? — kérdezi.
Mennyit tetszik érte adni?
— Maga mondja meg az árát, magáé a kalap.

— De én nem tudom, hogy mennyit ér önnék. Mondja csak meg, hogy mit akar fizetni, legfeljebb nem adom annyit, ígérni mindent szabad.

Nézi a kalapot, nem tudja rászanni magát.

— Mondja meg már, mennyiért adja!

— Én nem mondom meg, nem tudom mennyi pénz van a zsebemben. Én tisztelet akarok csinálni, látja, megengedem, hogy maga szabja meg az árát. Melyik főtéri tiszteletben teheti ezt meg?

Párpernyi gondolkodás után kinyögi a vevő.

— Hát... ötven lejt adok érte.

A kereskedő kikapja a kezéből a kalapot és látható haraggal dobja a többi közé.

— Mit gondol, lopom a pénzem? Azt hiszik, itt az őszeren ingyen osztogatnak mindent. Én vettem száz pengőért.

A vevő el akar menni, visszahívja. Nem telik bele öt perc, és a vásárt hetvenöt lejért nyélbe ütük. Amikor a vevő új kalapját a fejére teszi, a kereskedő kezébe veszi a régijt:

— Nem adná el ezt az ócska vacakot?
— Nem ócska vacak biz ez, nemrég vettem Nagyváradon.

— Tulajdonképpen nem ér egy piculát sem. Pláne lyukas is a középe. De azért egy pár lejt adok érte.

— Nem bánom, mennyiért veszi meg?

— Mondja maga meg, mennyiért adja. Én nem tudom, hogy mennyi pénzre van szüksége, kérjen érte amennyit akar, legfeljebb nem adom meg amit kér. Alkudni lehet.

Huszonöt lejért megveszi a kalapot. Mosolyogva szól az ipáros után:

— Látja, most van kalapja és huszonöt leje. Máskor is hozzám jöjjön.

(A felhajtók)

Érdekes alakja az ócskapiaconak a felhajtó. Többnyire jól öltözött ember, bejárja este a zugkávéházakat, összeismerkedik mulatozó emberekkel, segít elkölteni a pénzt és amikor a mulatozó az utolsó lejeit is kifizette a dárídóért, vigasztalva sugják a fulébe:

— Nem baj öregem, holnap reggel találkozunk. Elviszlek valakihez, aki jó pénzt fizet ócska ruháért. Biztosan van otthon egy-két régi darabod.

Ezek az emberek másnap az őszerre hurcolják áldozatukat. Gyorsan megkötik az alkut, a kereskedő és a felhajtó, két jóbarát, szidják az eladandó holmi minőségét, az áldozat pedig örül, ha pénzhez jut.

Szegény munkásasszony ágyneműt hoz a piacra.

— Beteg az uram, tetszik tudni, — magyarázza — soha sem voltam én azelőtt ilyen járatban. Most bizony úgy kell segíteni magunkon, ahogyan tudunk. Igaz, kevés pénzt adnak itt, de mit csináljak, három éhes gyermekem várja otthon, hogy a vánkosok árából kenyeret vigyek.

Délig tart a nyüzsgés. Vevők és eladók tarka csoportja alkudozik. A szegénység jön eladni és venni, van olyan, aki egy szekrényt hozat ki kis taligával, hogy annak árából azonnal ruhát vegyen. Vannak rossz tekintetű emberek, akik rongyos ruháikkal ellentétben drága dolgokat kínálnak potomáron.

Rongyai előtt még mindig ott ül az anyóka. Becézve nézdegéli a három fiatalembertől vásárolt öltönnyt, amelyért kerek háromszáz lejt adott. Valószínűleg belécsimpaszkodik.

— Tessék, urfi szép öltönnyt venni! Grófi uraság adta el. Alig viselt ruha, most csináltatta Bécsben és mindössze kétezer lejt az ára. Ennyit kérek érte, de azért velem alkudni is lehet.

És förtelmes mosollyal nyújtja felém a háromszáz lejért vásárolt ruhát. (t. i.)

AZ UJ KELET PANASZKÖNYVE

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Egy felháborító sajtóközleményre vagyok bátor az Uj Kelet Szerkesztőségének figyelmét felhívni. Bizonyosra veszem, hogy nagy elfoglaltságuk mellett nem érnek rá kis vidéki lapokat böngészni, mert ha ráérnének, nem hagyták volna említés nélkül azt a sajtóközleményt, amely a napokban figyelmem megragadta. Szászvárosban egy „Libertatea” című lap jelenik meg, amelynek egyik legutóbbi számában megbontórángoztató antiszemita cikket olvastam. „Diu Protocoalele Inteleptilor Sionului” címmel.

Önérzetes zsidó vagyok, fájó érzéssel tölt el, miként lehet büntetlenül a leggyalázatosabb rágalmakkal illetni a zsidóságot. Annál szomorubb ez a tünet, mert az említett lap a nép körében nagy elterjedtségnek örvend és igen alkalmas tömegizgatásra. Tisztelettel kérdem, nem lehet-e az ilyen lapok ellen törvényesen eljárni, illetőleg nem volna-e kötelessége az ügyészségnek hivatalból üldözni az ilyen izgatást.

Kész hívák
Egy brádi előfizető.

Válasz: Nemcsak önt, minden igaz zsidót mély fájdalommal tölt el az ilyen gyűlölettel szított rágalmak szabad terjesztése. A Zsidó Nemzeti Szövetség már két évvel ezelőtt feljelentést tett az ügyészségen a „Cion Bölcséinek jegyzőkönyve” című pamflet terjesztői ellen felekezet elleni izgatás címén, de az eljárás nem indult meg. A kormánytól is többször intervenáltak különböző romániai zsidó testületek, de szintén eredménytelenül. A könyvről azonban, melyből az idézett cikk van véve, minden felvilágosult embernek megvan a maga véleménye, hiszen a berlini törvényszék a könyv egyik német kiadóját, Reventlov grófot, jogérvényesen elítélte.

Remscheidi gatter és körfürészeket

Szászvárosi Remschneider Gatter- és Körfürészgyár Rt. Telefon száma 228

legmegbízhatóbban szállít raktárról
Grossmann Jenő
Oradea-Mare-Nagyvárad, Baross-utca 10 szám

KÖZGAZDASÁG

Beviteli tilalom Franciaországban. Párisból jelentik: A francia frank belső vásárlóerejének megszilárdítását célozza a kormánynak az a legújabb intézkedése, amely egyelőre az árubehozatalt a legszükségesebbre szorítja meg. Minthogy az országban ezidőszerint nyereségekkel, épügy mint ipari cikkekkel elég készlet van, az ország a behozatali tilalmat gazdaságilag nem érzi meg. Az intézkedés átmeneti és csak addig tart, amíg a francia frank régi értékűvőjét el nem éri.

A CFR. újabb intézkedései. Megirtuk, hogy a CFR. vezérigazgatósága a vasuti adminisztráció egyszerűsítése érdekében javaslatot tett a kormánynak, hogy a vasuti igazgatóságok számát négyre redukálja. Bukarest székhellyel a regátot, Jasi székhellyel Bukovinát és Beszarabiát, Temesvár székhellyel a bánágot és a regát dunai vonalának egy részét, Kolozsvár székhellyel pedig Erdélyt adminisztrálják. Ezzel az újítással az új intézkedések egész sorozata kezdődnek, elsősorban a szállított áruk átadása terén. Eddig ugyanis ebben a tekintetben sok zavar volt és az áruval a visszaélések egész tömegét lehetett elkövetni. Ezentúl alapos vizsgálat után adják ki a címzettnek a beérkezett árukat. Javítani akarnak a fuvarlevelek késedelmes kikészítését illetőleg és sok olyan adminisztratív hiányon, amely miatt az árusere és forgalom sok vidéken valóssággal megbénult.

A mai valutapiac

A mai nap a francia frank szokatlan emelkedésével kezdődött és körülbelül ez is irányította az üzletet. Egyébként az összes devizák emelkedtek Newyork kivételével, amely egy és egyegyed pontot esett a tegnapi jegyzéshez képest. A font emelkedésével egyben kedvezően ítélik meg az angol munkáskormány helyzetét és azt az első sikerét, amellyel a fellobbant sztrájkokat el tudták intézni.

A mai árak így alakultak: osztrák korona 356—358, belső magyar korona 220—225, cseh korona 575—578, francia frank 9.30—9.35, svájci frank 34.45—34.50, dollár 199.5—200, font sterling 852—855, olasz lira 8.72—8.75, dinár 2.30—2.35.

Valutapiac február 1-én:

Bukarest. Devizák: Páris 920, Berlin — London 851, Newyork 201, Róma 880, Zürich 34.50, Bécs 28, Prága 579, Budapest 60, Varsó 30.

Bukarest. Valuták: Napoleon 770, márka —, leva 130, török lira 100, font sterling 845, francia frank 930, svájci frank 35.00, olasz lira 880, drachma 380, dinár 225, dollár 201, lengyel marka 20, osztr. korona 28, magyar korona 50, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 137—137, Amsterdam 215⁷/₈—215.75, Newyork 577—578.25, London 2480—2482, Páris 27.05—26.95, Milano 2515—2517.5, Prága 1677.5—1665, Budapest 203—204, Belgrád 670—670, Bukarest 291.5—291.25, Varsó —, Bécs 81.5—81.5.

Kereskedelmi szerződést kötöttek az osztrákok és a csehszlovákok Törökországgal. Bécsből jelentik: A napokban fejeződtek be a kereskedelmi államtitkárság kiküldöttei és a török kormány képviselői között folytatott tárgyalások. A feleknek sikerült olyan megállapodást kötniük, amely különösen az osztrák fémiparra nézve nagyon kedvező. Autóbuszok szállításáról, alumínium edényekről, gépek és géprészekről, betüőtődei cikkekéről, különösen pedig bőrárúkról és díszmüttyekről van intézkedés a szerződésben. Törökország pamutárut, szőnyeget és leginkább dohányt fog importálni. Hasonló megegyezés történt a cseh kormány küldötteivel, akik a nehéz vasipar termékeinek elhelyezését biztosították maguknak Törökországban.

Sérelmek a tanoncoktatás körül. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához nap nap után panaszok érkeznek arról, hogy azokat a tanoncokat is a tanonciskola látogatására kötelezik, akik magasabb iskolai végzettség után léptek az ipari pályára. Ezek az ifjak teljesen hiábavalóan töltik az iskolában idejüket, minthogy az összes tantárgyak ismeretében vannak. Az iparkamara a panaszok következtében felterjesztést tesz a kereskedelmi inspektorátus utján a miniszterhez, akitől kérni fogják, hogy a középiskolákat járt fiatal emberek csak az ipari rajzoktatáshoz és a román nyelv tanulásához tartozzanak eljárnak.

Szabaddá tették a burgonyakivitel. Bukarestből je entik: Az „Argus” jelentése szerint valószínűleg a burgonyakivitel is szabaddá teszi a legfőbb vámbizottság, amely a legközelebbi ülésén leszállítja a marha, liszt és hagyma kiviteli illetékét.

A prágai mintavásár szabályzata. Bukarestből jelentik: A márciusban megtartandó prágai tavaszi mintavásár vezetősége most küldte ki körleveleit azoknak a romániai cégeknek, akik részt akarnak venni a vásáron. A körlevél felsorolja mindazokat a feltételeket, amelyek mellett a vásáron résztvevők kedvezményekben részesülhetnek.

A CFR. intézkedése a forgalmi adó ügyében. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága körrendeletben utasította az összes állomásvezetőket, hogy újabb rendelkezésig a gabonaművek beraktározását csak úgy engedélyezzék, ha a szállítók a fuvarlevél mellé az egyszerű forgalmi adó nyugtáját is mellékelik. A forgalmi adót az adóhivataloknál kell kifizetni.

A Bäumel, Steiner és Trsa rt. lugosi cég, udvari szállítók „Besco” likörkülönlegességei egyenértékűek a holland és francia gyártmányokkal. 2

butort, zongorát

akár venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** cs. teki nts meg a **SZÉKELY ÉS RÉTI** ERDELYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt sztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerkezhetik be

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. Lázár, Prága (Msziget). 1. A román moratóriumtörvény nem terjed ki Csehszlovákiára, ami a végrehajtási utasításból is nyilvánvaló. Ezt okvetlenül kell tudnia a prágai minisztériumnak is, mely retorzió címen nem hajlandó engedélyezni az ön követelésének kifizetését. 2. A kolozsvári táblának erre vonatkozó elvi jelentőségű ítéletét nem tudtuk megszerezni, de nincs időnk sem módunk olyan ügyben eljárni, mellyel ügyvédet kell megbízni. Kivételesen megtettük önnek azt a szívességet, hogy a törvény végrehajtási utasítását román nyelven elküldtük ajánlott levélben prágai címére, hogy az ottani román konzulátus közbenjárásával felhasználhassa. 3. Leghelyesebb lett volna, ha még elutazása előtt a szigeti kamara kirendeltségtől kért volna egy németnyelvű iratot, mellyben igazolják, hogy a moratórium csak az erővalutájú államokra vonatkozik. A kolozsvári kamara nem illetékes az ön ügyében, ugyszintén a hitelezők védjegye sem.

R. Miklós, Szatmár. 1. A kereskedelmi akadémiára csak szeptemberben lehet beiratkozni minden felvételi vizsga nélkül. 2. A lap előfizetési díjának kedvezményesen való számítására vonatkozó kívánságát a kiadóhivatal, sajnos, nem teljesítheti.

W. Zsigmond, Karánsebes. Kiviteli engedély egyetlen cikkhez sem szükséges. A fehérbab, tengeri, rozs, zab és árpa exportvámja 22 font, a buzáé 28 font, korpáé 4 font vagononként. A préselt széna kivitele csak 1923 november elsejéig volt megengedve, a tojás exportja pedig május elsejéig tilos. A többi cikkekéről csak a kereskedelmi minisztériumtól kaphat felvilágosítást, mert az eddigi kiadott vámrendeletekben nincsen ezekre vonatkozó intézkedés.

H. L. Dés. Rövidesen, amint a technikai lehetőségek megengedik, sakkrovatot is nyitunk a Hetilapban.

J. Holzer, Asau. Levélben válaszolunk.

Aradi Textilipar Rt. Arad

Románia egyik legnagyobb textilgyára

* Pamutfonoda, szövőde, festőde, fehérítő kikészítő nyomóda.

1500 munkás.

Rador

Róka, kelme, **Szörme**festés, vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

RÓTH cipész

OLUJ, Str. St. O. losit

vo lt Szép- utoa

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Ingyen! Ingyen!

II-ik INGYEN NAP

Nagy alkalmi vásár

február 29-ig!

Óriási kedvezmények!

Rendkívül leszállított árak!

Külön kedvezmény, hogy a vásár tartalmából annak befejezése után

**egy napot
ingyen vásárlásra**

kisorsolunk.

Aki a kisorsolt napon szerezte be szükségletét, vásárlási blokkját mégégyeszer

**teljesen ingyen
levásárolhatja.**

Vásárlási blokkok
megőrzendők

Rendkívül leszállított áraink

Flanelek	31.—
Bársonybarchettek	38.—
Kelengyevásznak	34.50
Angol zephirek	45.—
Bársonyok	98.—
Női csikos divatszövetek	118.—
Duplaszélés franciadelén	68.—
Francia divatkockás gyapjuszövetek	350.—
Női vagy férfi harisnya	17.50
Férfi vagy női alsónadrág	98.—
Férfiingek	139.—
Damascszalvéták	31.—
Damacabroszok	198.—

Dick Jakob és Fia cég

nagyáruháza

Str. Regina Maria 5. (volt Deák F-u.)

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Pillangókisasszony.
Hétfő: Lohengrin (Telramund: G. Teodorescu)
Szerda: Aida (Amonasro: G. Teodorescu)
Péntek: Rigoletto.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután: Gyurkovics lányok.
Este: Pompadour.
Vasárnap délután 3 órakor: Gyimesi vadvirág.
Este 8 órakor: Pompadour.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, február 2.

Select-Mozgó: Figyelem! Zigotto! A meztelen igazság. Nagyszabású szerelmi dráma 6 felvonásban. Főszerepben a páratlan szépségű I. Menichelli. E műsor keretében mutatkozik be Zigotto, a világhírt komikus, a „Zigotto mint ögróf című kétfelvonásos vígjátékban.

Vasárnaptól kezdődőleg „Theodora“.

Uránia-Mozgó: A rejtelmek háza. IV. rész. Kolosszális társadalmi dráma 4 részben és 28 felvonásban. Főszerepben Ivan Mosjoukine és Páris legjobbjai.

Vasárnaptól kezdődőleg „A két árva“.

Apolló-Mozgó: A fekete álarc. Vidám kalandtörténet 6 felvonásban. Főszerepben Aud Egede Nissen, Paul Richter. Nagyon szép és élvezetes film.

Vasárnaptól kezdődőleg „A rejtelmek háza“.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsonintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timisoara

II. Piata Traian 2. szám. Sürgönycím: Albala Timisoara-Fabrica Interurban telefon 60

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szárazköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenkinek kéne házi orvosa, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

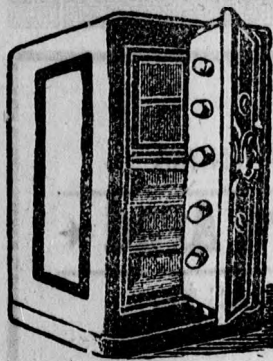
Telefon Interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogószál arany * Arany, ezüst és
és forrasztó ** * platina-beváltással

Kienle és Schwarzwald órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Osak vlezontolárusítóknak!

Fabrică de case de bani

Goldschrank-Fabrik

Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA

Str. Timotei Cip. (Battány-u.) 3

Telefon 12-68

Képviseleteink és mmstraktárak:

Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Máren „Stabil“ géplakart Nagypiac, — Satu-Máren Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Pollák szállító.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festett és tisztított ruháját. Cluj, gyár Strada Barifia (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

LÁDAGYÁR

Telefon-sz. 81. Flóküzlet Egeres

Mindenemű ládákat és fadóboxokat össze szegzett és szedett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Házle- bontás miatt

Szabó Jenő

szövet és selyem-
áruházában

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 5.

az összes
raktáron levő áruk
mélyen leszállított
árakon
elárusítatnak

Telefon
479

APRÓHIRDETÉSEK

Pénz- és helyszüke miatt

raktáron levő zongora, ebédlő, háló, uriszoba, Wertheim-kassza, perzsaszőnyeg, gyári szőnyegek és hencsertakárok minden elfogadható árban eladatnak.

Beck és Benjamin

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
(Várady Zs.-u.) 11.
Telefon 17-03

Elegánsan hutorozott szobát, lehetőleg különbejáráttal, központban keresek. Ajánlatok „Magas bért fizetek” jellegre a kiadóba kéretnek.

Suche ein intelligentes, deutsches, izr. Fräulein zu meinem 6 jährigen Buben und 4 jährigen Mädchen. Beansprüche ausser Beschäftigung mit den Kindern, auch Tüchtigkeit in Handarbeit u. Häusliches Benehmen. Glück Benő Valea lui Mihai (Ermihályfalva) 6762

GATTER,

30" colos, Tüschergyártmány, komplett állapotban, eladó. Megtekinthető Berkovics & Ackermann cégnél — Lunca de mijloc, Csikmegye 6770

Havre—New-York

Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtöcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyári berendezések, 1-a cementfestékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépet vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkoreskedés
Cluj, Piata Mihailu Viteazul

GARDI és TARSA

fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfényképek,
nagyítások

Telefon 788

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 788

FABRICA IOSEF FLORENZ

MÉRLEG-, SÜLY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6

SÜRGÖNYCÍM JOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71

Gyárt és raktárról azonnal szállít mindennemű mérlegeket, rez- és vassúlyokat. Elyállaljuk mindennemű mérleg és súlyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérleg javítását vidéken is eszközöljük.
Rador

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

★ Feltűnő olcsó árak! ★

MAGAZIN

”PARISIEN”

ÁRUHAZ

CLUJ

CALEA REGELE FERDINAND 12.

Telefon 5-92

Február havi árjegyzéke

Férfi divatosztály:

- French ing két gallérral 210, 355 lej
- French ing két gallérral divat színekben 285 lej
- Schifon ing 225, 258, 290 lej
- Zefir ing 385 lej
- Körper alsónadrág 165 lej
- Damaszt alsónadrág 210 lej
- French alsónadrág rövid 110 lej
- Loden divatkalap 185, 200 lej
- Eredeti Pichler kalap 285 lej
- Halban & Damaszk nyulszőrkalap 600 lej
- Eredeti angol keménykalap 325 lej
- Angol nyulszőr keménykalap 450 lej
- Férfi divatsapka 65, 84, 100, 135 stb.
- Férfi zsebkezdő 15, 18, 25, 45, 55, 75 lej
- Selyem nyakkendők 55, 75, 98, 110 és 150 lej
- Shymi nyakkendők 15 lejtől
- Férfi bokavédők 145 lej
- Férfi sétabotok 38 lejtől
- Selyem sál divatszínekben 120 lejtől
- Férfi zokni 19, 30, 35, 55 lej
- Lábszárvédő 55, 130, 160 lej
- Puhagallérok 18 lej

Rövidáru osztály:

- Zsebkendő 6 lej, Harisnya 27 lej,
- Női ing 95 lej,
- Kötött kabát 540 lej,
- Női keztyű 58 lej, Női kötény 120 lej,
- D. M. C. 5 lej, Cérna 9 lej.

Diszmu, üveg, porcellán, konyhaberendezések, lámpa, fényképrámák, gyermekjáték, gyermekkocsik, dobozárak, bőröndárak, piperecikkek, kosarak, farsangi áruk, kézi munkakosarak nagy választékban!

★ Feltűnő olcsó árak! ★